

УДК 616-053.2:316.77-053.4

Капічіна В.А.¹, Пущина І.В.², Різник О.І.³

¹студ. гр. УФКС-311 НУ «Запорізька політехніка»

²канд. пед. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

³канд. мед. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На сучасному етапі розвитку суспільства зростає потреба до оволодіння різними способами спілкування, посилюється необхідність у освоєнні зростаючою людиною способів взаємодії, оскільки розвиток дитини, здатної

до організації міжособистісної взаємодії, вирішенню різних завдань, забезпечує успішну її адаптацію та соціалізацію у комунікативному просторі.

Розвиток комунікативної діяльності дітей дошкільного віку та її актуальність зумовлюється пріоритетними напрямками Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», спрямованими на модернізацію дошкільної освіти, оновлення змісту, вдосконалення форм, методів і технологій навчання дітей рідної мови, розвитку культури мовлення та спілкування. На сучасному рівні дошкільної освіти недостатньо сформована комунікативна діяльність тягне за собою слабку підготовку дитини до школи та перешкоджає успішному засвоєнню освітньої програми. Розвиток цієї діяльності, виховання здатності ефективного спілкування та благополучної взаємодії з оточенням, реалізується на одному з етапів формування функціональної грамотності дітей дошкільного віку [1–3].

Найбільш інтенсивний розвиток комунікативних умінь дитини це дошкільний період, а перший досвід спілкування багато в чому визначає характер ставлення до себе та інших, до світу загалом [1]. Необхідно створювати умови, щоб дитина якомога раніше навчилася спілкуватися та розвивалась гармонійно. Важливо підтримувати власну активність дитини, викликати в неї відчуття успіху, забезпечити усвідомлення певних моментів у її діях, створити особисте ставлення до подій, підвести її до прийняття відповідального рішення у тій чи іншій ситуації. Для того, щоб повноцінно здійснювати спілкування, дитині необхідно опанувати певні способи комунікативної взаємодії.

Основні мотиви, що спонукають дитину до комунікативної діяльності, пов'язані з трьома головними потребами: у нових враженнях, активній діяльності, визнанні та підтримці [5, 6].

Умовно комунікативна діяльність дітей поділяється на дві групи:

- навички, які допомагають людині передавати свої думки і почуття (вміння говорити, самоконтроль, самопрезентація);
- навички, які допомагають розуміти оточуючих (уміння домовлятися, співпереживати, слухати й чути співрозмовника).

Щоб розвинути в дитині комунікативні навички, потрібно допомогти їй оволодіти трьома основами: бажанням спілкуватися; знанням основ соціального спілкування; власне вмінням спілкуватися.

Вміння спілкуватися складається з цілого комплексу практичних навичок:

- вміння зацікавити співрозмовника, привернути його увагу,
- вміння прийняти думку співрозмовника і не нав'язувати свою власну,
- вміння аргументувати інформацію, тактовно захищати свою думку,
- вміння зацікавити співрозмовника своєю думкою, ідеями,

- вміння вирішувати конфліктні ситуації, шукати баланс під час залагодження спірних ситуацій,
- доброзичливість, дружелюбність.

Таким чином, освітнє середовище, в якому знаходиться дитина в дошкільній освітній установі, має потенційні можливості розвитку комунікативної діяльності дітей завдяки системі цілеспрямованої роботи. Сформовані комунікативні здібності – найголовніший показник готовності до взаємодії з оточуючими людьми. Вони дозволяють дітям упоратися з несприятливою ситуацією, сприяють подоланню боязкості, збентеження, впливають на розвиток доброзичливих відносин з оточуючими, забезпечують успішність спільної діяльності, а це свого роду основа функціональної грамотності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Указ Президента України від 17 квітня 2002 року № 347/2002 «Національна доктрина розвитку освіти». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>
2. Закон України «Про освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України «Про дошкільну освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
4. Craig R.T. Communication Theory as a Field. *Rel. Lib*, 1999. Pp. 34-39.
5. Wood J.T. Interpersonal Communication: Everyday Encounters. *Rel. Lib*, 2003. 349 p.